

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

فاطمه در حدیث دیگران

سید جعفر ربانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فاطمه سلام الله عليها در حدیث دیگران

نویسنده:

جعفر ربانی

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	فاطمه در حدیث دیگران
۷	مشخصات کتاب
۷	مقدمه
۷	فضایل
۷	شباهت به پدر
۸	مبارز خردسال
۱۰	در میدان نبرد
۱۰	اولین دیدار، آخرین وداع
۱۰	برترین زنان
۱۱	پاره تن پیامبر
۱۱	مقام عصمت
۱۱	در مباحله
۱۳	دوستداران فاطمه
۱۳	ازدواج
۱۳	جهیزیه
۱۳	هدیه پیامبر، به مناسبت ازدواج
۱۳	هدیه فاطمه به علی
۱۴	فاطمه در منزل علی
۱۵	مناظرات فاطمه
۱۶	در سوگ پدر
۱۶	رحلت
۱۷	روایات
۱۸	پاورقی

فاطمه در حدیث دیگران

مشخصات کتاب

نویسنده: سید جعفر ربانی

ناشر: سید جعفر ربانی

مقدمه

مروری بر زندگی حضرت زهرا (س) در کتب و مخصوصاً صحاح اهل سنت [۱] از دو جهت اهمیت دارد: نخست اینکه؛ عظمت بانوی دو عالم، نزد هر دو گروه آشکار می شود. و دیگر اینکه، با وجود چنین عظمتی چگونه بسیاری از اهل نت به تاویلات و توجیهاات تاریخ آن عصر روی آورده اند.

زندگینامه فاطمه (س) در این کتابها به شش فصل مهم تقسیم شده است:

فضایل صدیقه کبرا (س)،

ازدواج،

سوگواری پدر،

مناظرات «بویژه با خلیفه اول و دوم،

رحلت،

و روایات آن حضرت.

فضایل

شبهات به پدر

فاطمه حقیقت پدر و انعکاس نور او بود که در جسم فاطمه متجلی گشت. عایشه می گوید: زمانی همه همسران رسول خدا (ص) برگرد وجودش جمع بودند در این هنگام فاطمه که مانند پیامبر گام برمی داشت، وارد شد با ورود او همه دیدند که پدر با محبت تمام به وی خوش آمد گفت و او را در کنار خود نشانده [۳].

و باز عایشه نقل می کند: هیچ زنی را از جهت حرکات و نشست و برخاست و رفتار مانند زهرا (س) نسبت به پیامبر (ص) ندیدم. [۳].

بی شک تحمل و بردباری فاطمه (س) در برابر مشکلات مختلف ناشی از اخلاق پدرگونه او بود.

مبارز خردسال

برای رهروان راه استقامت و صاحبان روچه‌های بزرگ، ایام طفولیت و بزرگی یکسان است.

در شرایط سخت اقتصادی، سیاسی و نظامی سرزمین مکه و دوران قبل از هجرت هرگاه پیامبر، خسته و رنجور از زخم زبان و شمشیر و سنگ به خانه می‌آمد دستهای کوچک زهرا بود که آرامش را به پدر باز می‌گرداند و به یاری او می‌شتافت.

آن روز پیامبر خدا (ص) در مسجدالحرام و در کنار کعبه مشغول نماز بود ابو جهل با عده‌ای دیگر در گوشه‌ای به هرزه‌گری سرگرم بودند، تا چشمش به پیامبر (ص) افتاد رو به آنان کرد و گفت: کدام یک از شما حاضر است برود بچه‌دان شتری را که دیروز در این نزدیکی قربانی شده بیاورد و در حالی که محمد (ص) در سجده است آن را بر روی شانه اش قرار دهد. بدبخت‌ترین آنها گفت: من این کار را انجام می‌دهم. او در حالی که پیامبر در برابر عظمت خدا سر بر سجده داشت آن را بر روی شانه مبارک

پیامبر (ص) انداخت. ابوجهل و همدستانش که این منظره را دیدند شروع به تمسخر پیامبر کردند.

ابن مسعود، از اصحاب بزرگ رسول خدا، می گوید: من در این وقت در مسجدالحرام بودم و این منظره را می دیدم اما جرات نداشتم جلو بروم و آن بچه دان شتر را از روی شانه مبارک پیامبر (ص) بردارم از این جهت در گوشه ای منتظر ماندم تا بینم جریان به کجا ختم می شود؟

پیامبر همچنان در سجده بود! تا اینکه کسی جریان را به اطلاع فاطمه (س) رساند. او وارد مسجدالحرام شد و در حالی که از شنیدن این خبر بسیار نگران شده بود جلو آمد و بچه دان شتر را از شانه آن حضرت برداشت و سپس رو به عاملان این اهانت کرد و با زبان رسا آنان را مورد ملامت و سرزنش قرار داد!

رسم پیامبر بر این بود که در هنگام نفرین یا دعا، سه مرتبه جمله را بیان می فرمود در این مورد نیز پس از سلام نماز، سه مرتبه با صدای بلند فرمود: اللهم بقریش، خدایا این قریشیان را نابود کن!

به مجرد اینکه صدای حضرت به گوش ناشنوای آنان (ابوجهل و همدستانش) رسید مجلس بزمشان به مجلس دلهره و اضطراب مبدل شد.

ابن مسعود می گوید: پیامبر (ص) هفت نفر را به نام، نفرین کرد و همگی آنان در روز جنگ بدر به هلاکت رسیدند و بدنهای آلوده آنان در چاه بدر انداخته شد. [۴].

آری، در شرایطی که مردان دلاور و بزرگ مانند ابن مسعود، جمع کننده قرآن، جرات دفاع از پیامبر (ص) را نداشتند، این دختر شجاع و خردسال رسول الله (ص) بود که به حمایت پدر مظلوم

خود برخاست.

در میدان نبرد

او تنها اهل عبادت و نشستن در منزل نبود. در میدان نبرد نیز شرکت می کرد و به یاری پدر می شتافت.

مردی از سهل بن سعد (از اصحاب رسول خدا (ص)) سؤال کرد: در جنگ احد چه جراحتهایی بر بدن پیامبر (ص) وارد شد؟ جواب داد: آن روز، رخسار مبارکش آسیب دیده دندان و کلاهخود حضرت شکست. در آن روز فاطمه (س) دختر پیامبر (ص) خونها را از سر و صورت آن حضرت می شست و علی بن ابیطالب (ع) با سپر آب می آورد. ولی هنگامی که مشاهده کرد ریختن آب باعث خون ریزی بیشتر می گردد قطعه حصیری را سوزاند و خاکستر آن را به روی زخم قرار داد تا خون بند آمد. [۵].

اولین دیدار، آخرین وداع

همه عالمان حدیث اهل سنت و شیعه نقل کرده اند دوری از فاطمه (س) بر پیامبر (ص) بسیار سخت بود. ابن داود از ثوبان، آزاد شده رسول خدا (ص)، چنین نقل می کند: پیامبر اکرم (ص) هرگاه عازم سفر می شد، آخرین کسی را که وداع می کرد فاطمه بود و در مراجعت از سفر اولین شخصی را که به دیدارش می شتافت، فاطمه اطهر (س) بود. [۶].

برترین زنان

سیده زنی است که برتر از دیگران باشد. ملاکهای فضیلت معیارهای مادی و زودگذر نیست که این مرام کم خردان است، بلکه معیار برتری در نظام ارزشی اسلام فضایل خاص معنوی است که از این رو در فاطمه سیده نساء معرفی شده است.

عایشه می گوید: روزی صدیقه طاهره نزد پیامبر (ص) آمد در حالی که حکمت او شباهت زیادی به راه رفتن پیامبر (ص) داشت. رسول خدا تا چشمش به جمال فاطمه افتاد، فرمود: آفرین بر تو دخترم. آنگاه او را کنارش، راست یا چپش، نشانده. بعد از مدتی سخنی آرام در گوش او گفت: زهرا (س) از شنیدن این سخن گریان شد.

از فاطمه سؤال کردم: چرا گریه می کنی؟

قبل از جواب فاطمه (س)، بار دیگر پیامبر سخنی آهسته با دختر خود گفت و زهرا (س) از این خبر خوشحال شد و خندید.

من گفتم: تا امروز چنین خوشحالی همراه با غم ندیدم. سبب این دو را از ایشان جویا شدم. فاطمه (س) در جواب فرمود: من راز پدر را افشاء نمی کنم.

این راز همچنان پوشیده ماند تا زمانی که پیامبر خدا (ص) رحلت فرمود، آن گاه بار دیگر سؤال را با ایشان مطرح کردم، فاطمه (س) در پاسخ فرمود: در آن روز پیامبر به من

فرمود:

جبرئیل در هر سال یک بار قرآن را بر من عرضه می کرد و امسال دو بار. من از این امر متوجه شدم که زمان رحلتم فرا رسیده است و تو از خاندان من نخستین کسی هستی که به من ملحق می شوی. از این سخن پیامبر (ص) ناراحت شدم. سپس فرمود: آیا خوشحال نمی شوی که به تو خبر دهم: برترین زنان بهشت یا زنان با ایمان هستی؟! از شنیدن این خبر خوشحال شدم و خندیدم. [۷].

فاطمه برترین زنهای جهان است و مطرح شدن او به عنوان یکی از بهترین چهار زن جهان (خدیجه همسر پیامبر (ص)، مریم دختر عمران، آسیه دختر مزاحم) [۸]. منافاتی با این احادیث که فاطمه (س) را بهترین زنان می داند، ندارد زیرا جمع این احادیث به این است که؛ زهرا (س) برترین آن چهار زن است. رسول خدا (ص) خطاب به خدیجه فرمود:

فرشته ای که تاکنون به زمین نیامده بود، از خداوند اجازه گرفت و به زمین آمد تا به من سلام کند و مژده دهد: که فاطمه سرور زنان بهشت است و حسن و حسین سرور جوانان اهل بهشت هستند. [۹].

پاره تن پیامبر

در تمام منابع اهل سنت چه در صحاح و چه غیر آن؟ این حدیث آمده است که رسول خدا (ص) فرمود: فاطمه پاره تن من است هر کس او را خشمناک کند مرا خشمناک کرده است. [۱۰].

مقام عصمت

این آیه قرآن «انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا» [۱۱] نشانگر آن است که «اهل بیت پیامبر (ص) معصوم از گناه هستند. سخن در این است که اهل بیت، چه کسانی هستند؟

صحاح اهل سنت پاسخ را مشخص کرده اند؛

عایشه می گوید: بامداد یکی از روزها، رسول خدا (ص) بالاپوش خود را که از پشم سیاه بافته شده بود، بر دوش گذاشت و عازم بیرون از منزل بود. در این موقع، امام حسن (ع) و سپس امام حسین (ع) و بعد از این دو، فاطمه (س) و سپس علی (ع) وارد شدند. هر کدام که وارد می شدند، پیامبر عبای مبارک را بالای سر او قرار می داد و آنگاه که همه جمع شدند، همان آیه را تلاوت کرد در این بین ام سلمه یکی از همسران رسول خدا (ص) گوشه ردا را بالا زد خواست خود را به آنان ملحق کند، پیامبر (ص) عبا را از دست او کشید و فرمود: تو خوب هستی ولیکن جزء اینها نیستی. [۱۲].

این حدیث علاوه بر اینکه مقصود از اهل بیت را در نظر پیامبر (ص) و قرآن مجید مشخص می کند، عصمت زهرای مرضیه را نیز ثابت می کند.

در مباحثه

پیکر اجتماع هر گاه دچار افراد منحرفی می شود که رستگاری انسانها را به خطر می اندازند، انبیاء که طیبیان الهی هستند، به وسیله «نفرین یا «مباهله اقدام به نجات جامعه انسانی می کنند. در باره پیامبر نیز واقعه ای تاریخی در این باره روی داده است:

مسیحیان سرزمین یمن که نشانه رسالت را در وجود پیامبر (ص) مشاهده کردند، به عناد و شب پرستی خود، اصرار ورزیدند و از قبول

آیین حق روی برگرداندند. پیامبر پیشنهاد مباحله داد و آنان پذیرفتند، چون موعد مقرر فرا رسید، دلهره سراپای وجودشان را فرا گرفت بناگاه مشاهده کردند پیامبر (ص) پدیدار گشت و حسن (ع) در کنار، حسین (ع) در آغوش و زهرا و علی پشت سر حضرت. رو کرد به همراهان و فرمود: هرگاه نفرین کردم، شما آمین بگویید.

«عاقب سرپرست ترسایان با دیدن انوار پنجگانه حقیقت را متوجه شد و احساس کرد نفرین اینان یعنی نابودی کلیسا. رو به همراهان خود کرد و گفت: من چهره هایی را مشاهده می کنم که اگر از خدا بخواهند کوه را از جای برکنند دعای آنان مستجاب است و تا قیامت نصرانی بر روی زمین باقی نخواهد ماند.

آنان نیز که خود چنین احساسی در دل داشتند، از مباحله دست برداشتند. [۱۳].

زمخسری می گوید: آوردن این افراد دلیل است که آن حضرت واقعا قصد مباحله داشت نه آنکه صرف تهدید بود، چرا که عزیزترین افراد و پاره های جگر و محبوبترین افراد را در معرض خطر احتمالی قرار داد. [۱۴].

دوستان فاطمه

از بیانات بزرگان دین آموخته ایم که دین چیزی جز محبت نیست و آیین الهی تولی و تبری است. علی (ع) می گوید: روزی رسول خدا (ص) دست امام حسن و امام حسین (ع) را گرفته و فرمود: کسی که من و این دو و پدر و مادر این دو را دوست بدارد، در روز قیامت با من در یک درجه خواهد بود. [۱۵].

ازدواج

جهیزیه

عایشه و ام سلمه نقل می کنند: رسول خدا (ص) به ما دستور داد، جهیزیه فاطمه (س) را برای رفتن به خانه علی (ع) آماده سازیم.

بنا به فرمان رسول الله (ص) ابتدا سطح خانه را از خاکهای نرم زمین بطحاء پوشانیدیم و پس از آن، دو بالش تهیه کردیم و آن دو را با دست خود، از لیف خرما پر کردیم. آنگاه غذایی از خرما و کشمش ترتیب دادیم. آب گوارایی نیز آماده کردیم، چوبی در یک طرف خانه گذاشتیم که لباسها و مشک آب را بدان بیاویزند. ما هیچ عروسی را بهتر از عروسی فاطمه (س) ندیدیم. [۱۶].

هدیه پیامبر، به مناسبت ازدواج

علی (ع) می فرماید: رسول خدا (ص) پارچه سفید رنگی از پشم به من و زهرا مرحمت فرمود و ما خود را به آن پارچه آراستیم. و بعد از این به منزل ما تشریف آورد و بالشتی که از نوعی گیاه پر شده بود و مشک آبی به ما عنایت کرد. [۱۷].

هدیه فاطمه به علی

هدیه سبب انس و الفت است پس چه بهتر که این امر بین خود عروس و داماد رسم باشد، تا لحظات زندگی را شیرین و زن و مرد و محیط خانه سبب آرامش گردد.

علی (ع) نقل فرمود: فاطمه اطهر (س) هدیه ای (فرشی) به مناسبت ازدواجمان تقدیم کرد که تا آن هنگام فرش ما منحصر به یک پوست گوسفند بود. [۱۸].

فاطمه در منزل علی

دختران شخصیت‌های بزرگ، چه بسا کار کردن در منزل شوهر را برای خود ننگ به حساب آورند و این احساس ناشی از کوچک شمردن کار و احساس شخصیت کاذب در خود است. اما کدام شخص با عظمت تر از وجود رسول گرامی اسلام است و کدام زن متشخص تر از فاطمه (س)؟!

علی (ع) فرمود: فاطمه (س) به قدری مشک آب به دوش کشید که اثر بند مشک در گلوی فاطمه (س) باقی ماند و چندان دستاس کرد که دستهای فاطمه تاول زد و آن قدر زیر دیگ را آتش کرد که حرارت آتش رنگ لباسهایش را از بین برد. [۱۹].

ماجرای تسیحات حضرت زهرا (س) ناشی از زحمات طاقت فرسای فاطمه (س) بود. علی (ع) که از نزدیک شاهد زحمات همسرش بود، در این مورد می فرماید:

فاطمه از ناراحتی که به سبب چرخاندن آسیاب دستی در دست خود احساس می کرد، نزد پدر آمد تا کنیزی برای یاری رساندن به او در خانه عنایت کند. رسول خدا (ص) در منزل تشریف نداشت زهرای مرضیه برگشت. عایشه جریان آمدن فاطمه (س) را به اطلاع پیامبر رساند. پیامبر بلافاصله به منزل ما آمد و فرمود: آیا می خواهید چیزی به شما بیاموزم که بهتر از تقاضای شما باشد؟ در

هنگام خواب ۳۴ مرتبه تکبیر، ۳۳ مرتبه سبحان الله و ۳۳ مرتبه الحمد لله بگوئید. [۲۰].

مناظرات فاطمه

مهمترین مناظره فاطمه زهرا (س) مناظره ای سیاسی بود که جنبه اقتصادی نیز داشت. این بحث بین آن حضرت و خلیفه اول و دوم بود. در ظاهر این مناظرات به مسائل مالی برمی گردد ولی در واقع مسائل خلافت و رهبری مسلمین مد نظر بود چه آن جز علاقه و انس با خدا در دلش نبود و مسائل دنیوی هیچگاه برای آن حضرت نگرانی ایجاد نکرد.

فاطمه (س) به دنبال ارث پدر آمد، ولی خلیفه اول جواب داد: پیامبر (ص) فرموده: ما پیامبران ارث باقی نمی گذاریم آنچه از ما باقی بماند صدقه است، یا در اختیار حاکم همان زمان است. آنگاه فاطمه بر خلیفه اول غضب کرد و تا آخر عمر با او صحبت نکرد و بعد از پیامبر (ص) شش ماه زنده بود. [۲۱].

جوابهایی که از خود صحاح ششگانه در مورد سخن خلیفه اول به دست می آید چنین به نظر می رسد: اول: در بحث فضایل آن حضرت گذشت که غضب فاطمه به معنی غضب رسول خدا (ص) است و این احادیث مقید به صورت خاصی نشده است. بنابراین رسول خدا (ص) غضبناک شد!!

دوم: به موجب احادیث وارده مقصود از اهل بیت و شان نزول آیه تطهیر، حضرت زهرا (س) معصوم از گناه بود، پس چگونه چیزی را خواست که مستحق آن نبود؟!

و سوم اینکه: بعد از این تقاضای حضرت زهرا (س) خلیفه دوم اموال پیامبر (ص) در مدینه را در اختیار علی (ع) و عباس قرار داد، ولی خیب و فدک را نه. [۲۲] اگر اموال پیامبران صدقه است و

این حکم غیر قابل تغییر است او چگونه این عمل را انجام داد؟

علماء شیعه جوابهای مفصل از این حدیث داده اند از جمله شیخ مفید کتاب مستقلی در این مورد به نام «رساله حول الحدیث نحن معاشر الانبیاء لانورث تالیف نموده است.

در سوگ پدر

به همان مقدار که بودن در کنار پدر برای صدیقه کبرا روح بخش بود، فراقش طاقت فرسا می نمود. دیدار پدر، نسیم بهاری بود که جسم و جان فاطمه را شادی می بخشید و فراقش باد سموم خزان.

هنگامی که بیماری پیامبر خدا (ص) شدت گرفت و نفس گرم آن حضرت به سختی در جریان بود، فاطمه (س) با دلی رنجور در کنار بستر نشسته و با چشمانی اشک آلود چهره پدر را می نگریست. پیامبر در آن حال به فاطمه فرمود:

دخترم ناراحتی من همین امروز است و بعد از این، راحت می شوم. چند لحظه بعد صدای مهربانش خاموش شد و کبوتر روحش به آشیانه ای که قدسیان برای او تزئین کرده بودند پر کشید. فاطمه (س) که لبهای ساکت پدر را دید، با یک دنیا غم و اندوه به وسیله این جملات در فراق پدر نوحه سرایی کرد:

«ای پدر، دعوت حق را اجابت کردی و در بهشت برین جای گرفتی ما ارتحال تو را به جبرئیل تسلیم می گوئیم.»

پس از آنکه بدن مطهر رسول خدا (ص) را به خاک سپردند فاطمه زهرا رو به انس کرده فرمود:

ای انس، چگونه راضی شدیدی خاک بر بدن مطهر رسول خدا بریزی. [۲۳].

رحلت

در صحاح سته از رحلت فاطمه زهرا (س) و کیفیت آن، سخنی به میان نیامده است و فقط به ذکر این مطلب بسنده کرده اند که آن حضرت شش ماه بیشتر بعد از پدر در قید حیات نبود.

مطلبی که در این مورد شایان ذکر است، سخن احمد بن حنبل است که از اطلاع فاطمه (س) از زمان رحلت خویش خبر می دهد.

ام سلمه می گوید: در آخرین بیماری فاطمه (س) که در پی آن، دار

فانی را وداع گفت، من پرستاری آن حضرت را بر عهده داشتم. در یکی از روزها که علی (ع) خارج از منزل بود و فاطمه (س) نیز مثل روزهای قبل در بستر بیماری بود به من فرمود: آب حاضر کن. آنگاه غسل کرد، چنان غسلی که مانند آن را ندیده بودم.

سپس به کنیز خود فرمود: لباسهای نو مرا بیاور. جامه ها را پوشید. و بعد دستور داد رختخواب مرا در وسط اتاق پهن کنید. رختخواب که مهیا شد به پهلو و رو به قبله خوابید و دست مبارکش را زیر گونه مبارکش نهاد و فرمود:

اینک لحظه وداع رسیده و من به ملاقات پروردگار می روم بدنم پاکیزه است و غسل کردم و نیازی به غسل ندارم بنابراین بدن مرا برای غسل عریان نکنید. این جملات را بر زبان آورد و در همین لحظه جان را تسلیم معبود کرد. [۲۴].

روایات

در تعدادی از روایات صحاح ست، فاطمه زهرا (س) در سلسله اسناد واقع شده و روایتی را از پدر بزرگوارش نقل می کند اما تعداد این روایات زیاد نیست در این جا به ذکر دو روایت اشاره می کنیم:

۱- فاطمه زهرا (س) می فرماید: روش پیامبر بر این بود که وقتی داخل مسجد می شد می فرمود: «بسم الله و السلام علی رسول الله اللهم اغفر لی ذنوبی وافتح لی ابواب رحمتک. و هر گاه خارج می شد می فرمود: بسم الله و السلام علی رسول الله اللهم اغفر لی ذنوبی وافتح لی ابواب فضلک. [۲۵].

۲- فاطمه زهرا (س) می فرماید: پدرم به من تعلیم داد و فرمود: صبح که از خواب بلند می شوی بگو: سبحان الله و بحمده لا قوه الا بالله

ما شاء الله كان و ما لم يشا لم يكن. کسی که این دعا را بخواند تا شب در امان است و کسی که شب بخواند تا صبح در امان است. [۲۶].

پاورقی

[۱] ۱. الجامع الصحیح، محمد بن اسماعیل بخاری (م ۲۵۶)؛ ۲. الصحیح، ابوالحسن مسلم بن حجاج نیشابوری (م ۲۶)؛ ۳. السنن، ابی ماجه (م ۲۷۳)؛ ۴. السنن، ابی داود (م ۲۷۵)؛ ۵. السنن، نسایی، (م ۳۰۳)؛ ۶. الجامع، ترمذی (م ۲۷۹). (این کتابها چنان منزلی در نزد اهل سنت دارند که هیچ کتابی به پایه این شش مجموعه راوی نمی رسد.

[۲] صحیح مسلم؛ کتاب فضائل الصحابه، باب فضائل زهرا (س)؛ صحیح ابن ماجه، باب ما جاء فی ذکر مرض رسول الله (ص)؛ مسند احمد بن حنبل، ج ۶، ص ۲۸۲.

[۳] صحیح ترمذی؛ ج ۲، ص ۳۱۹ - صحیح ابی داود، باب ما جاء فی القیام. مستدرک الصحیحین، ج ۴، ص ۲۷۲ - الادب المفرد، بخاری، ص ۱۳۶.

[۴] صحیح بخاری؛ کتاب بدء الخلق، باب ما لقی النبی و اصحابه من المشرکین؛ صحیح مسلم، کتاب الجهاد و السیر، باب مالقی النبی و اصحابه من المشرکین.

[۵] صحیح بخاری؛ کتاب بدء الخلق؛ صحیح مسلم، کتاب الجهاد و السیر، باب غزوه الاحد.

[۶] صحیح ابی داود؛ ج ۲۶، باب الاستفاده من العاج - صحیح بخاری، کتاب بدء الخلق - مسند احمد بن حنبل، ج ۵، ص ۲۷۵.

[۷] صحیح ابن ماجه؛ باب بیماری پیامبر (ص)؛ مسند احمد بن حنبل، ج ۶، ص ۲۸۲؛ صحیح مسلم، کتاب فضائل الصحابه، باب فضائل حضرت زهرا (س).

[۸] مستدرک الصحیحین؛ ج ۲، ص ۴۷۹.

[۹] صحیح ترمذی؛ ج ۲، ص ۳۰۶، باب مناقب امام حسن و امام حسین (ع).

[۱۰] صحیح بخاری؛ کتاب بدء الخلق، باب مناقب اقرباء رسول خدا (ص) مناقب حضرت زهرا (س)؛ صحیح ابی داود، ج ۱۲، باب مکروهات جمع میان زنان؛

صحیح مسلم، کتاب فضائل الصحابه، باب فضائل حضرت زهرا (س)؛ صحیح ترمذی، ج ۲، ص ۳۱۹ باب فضیلت فاطمه (س).

[۱۱] احزاب / آیه ۳۳.

[۱۲] صحیح مسلم؛ کتاب فضائل صحابه، باب فضائل اهل بیت پیامبر (ص) و باب فضائل علی (ع)؛ صحیح ترمذی، ج ۲، ص

۳۰۸ و ۲۰۹.

[۱۳] صحیح مسلم؛ کتاب فضائل صحابه، باب فضائل حضرت علی (ع). صحیح ترمذی، ج ۲، ص ۱۶۶ - تفسیر کشاف، ذیل

آیه مباحله.

[۱۴] تفسیر کشاف، ذیل آیه مباحله.

[۱۵] صحیح ترمذی؛ ج ۳، ص ۳۰۱ - تهذیب التهذیب، ابن حجر عسقلانی. ج ۱۰، ص ۴۳۰.

[۱۶] صحیح ابن ماجه؛ ص ۱۳۹.

[۱۷] همان، ص ۳۱۶.

[۱۸] همان.

[۱۹] صحیح ابن داود؛ ج ۲، ص ۲۹، باب تسیح هنگام خواب.

[۲۰] صحیح بخاری؛ کتاب بدء الخلق، باب مناقب علی (ع) و کتاب خمس باب اختصاص خمس به نائبان رسول الله (ص) -

صحیح مسلم، کتاب ذکر و دعا تسیح اول روز و هنگام خواب.

[۲۱] صحیح مسلم؛ ج ۵، ص ۱۵۳ - مسند احمد، ج ۱، ص ۶ - صحیح ابی داود، ج ۲، ص ۲۳.

[۲۲] مسند احمد بن حنبل؛ ج ۱، ص ۶.

[۲۳] صحیح بخاری؛ کتاب بدء الخلق، باب بیماری پیامبر (ص) - صحیح نسائی، ج ۱، ص ۲۶۱ باب گریستن بر میت - صحیح

ابن ماجه، ابواب جنائز، باب دفن و وفات پیامبر (ص).

[۲۴] مسند احمد بن حنبل؛ ج ۶، ص ۴۶۱ - ذخائر العقبی، ص ۵۳ - اسد الغابه، ج ۵، ص ۵۹۰.

[۲۵] صحیح ابن ماجه؛ کتاب ۵، مساجد و جماعات، حدیث ۱ - مسند احمد بن حنبل حدیث ۲۵۲۱۲ - صحیح ترمذی،

حدیث ۲۸۹.

[۲۶] صحیح ابن داود؛ حدیث ۴۴۱۳.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

